

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =
Nyiltér soronként 1 K.
Kéziratokat
nem küldünk vissza

A letörés.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye főjegyzőjét a miniszter felfüggesztette, mert engedelmességet a törvényhatósági bizottság rendeleteinek s a lelkiismeretének. A főispán nem vonulhatott be dicsőséggel a vármegyeházba, mert a főjegyző végrehajtotta a vármegye határozatait. A főispán hirtelen asthmába esett s nem szándékozik magát hamarosan installáltatni; a főjegyzőt pedig felfüggesztették, hogy eltávolítsák a vármegyeházból, legalább arra az időre, amíg az ajtókról leszedik a pecséteket s az új főispán leteheti az esküt hívei kezébe.

Az ország első vármegyéje lesz a próbaköve az ellenállásnak. Itt kísérlik meg először, hogy megrémülnek-e a vármegyék az erős kéztől, amely ki akarja nyitani a bezért ajtókat, hogy bevezesse a főispánokat, akik meg fogják puhítani a kurucokat s elfogadják a kormány programját a magyar vezényszó helyett.

Ha a vármegyék megijednek, hát akkor all right. Menjünk tovább. Következnek a választók, akik talán könnyebben beadják a derekukat. Ha pedig nem hallgatnának a szép szóra, hát nekik lehet uszítani azokat, akiknek meg van ígérve az általános választói jog. Mert hogy a nagy reformot azért hurcolták elő épeu most, hogy ezzel a nagy tömeget a kormány szolgálatába tereljék, az bizonyos.

Egy arisztokratikus érzelmű katonának s a főispánból lett miniszternek az általános választói jog csak taktikai célokból szükséges. Nem az elv megvalósítása a cél, hanem céljaikra akarják felhasználni az elvet.

Csendőrökkel akarják letörni a vármegyék ellenállását, az eddig jogtalan tömegek segítségével s a sociális és gazdasági programmal akarják megnyerni a választókat.

Ha a jelek nem csalnak, sem a csendőrök, sem a program nem használnak, nem rettentik meg a vármegyéket s nem tántorítják el a választókat. A vármegyék

el vannak készülve a letörésre irányuló minden cselekedetre s a választókat nem fog sikerülni sem ígéretekkel, sem pénzzel a haladópartnak megnyerni. Mert az új pártnak, melynek utasításai Bécsben készülnek, nincs gyökere a népben s nincs támogatója a kerületekben.

A miniszter urak esodálkozhatnak afelett, hogy az ország nem fogadja el az ő szép közgazdasági programjukat. Pedig az ígért reformokra már régen vágyakoztunk s most, mikor azok az ölünkbe hullhatnának, egyszerűen nem kellene. A dolognak pedig igen egyszerű a nyitja. Először is a nemzet nem bizik abban, hogy az ígéretek meg is valósulnak. Négy száz esztendő csalódásai árán tanulta meg a magyar azt, hogy a Bécs felől jövő ígért nem szentírás. Nem fogadja el a programot most azért, mert nagyon nagy ára van. És nem fogadja el azok kezéből, akik hozzák, mert szembe álltak az egész nemzettel, a parlamenttel, a közvéleménnyel s többre becsülik a fejedelmi kegyet a nemzet évszázados hagyományainál; eszközeivé lettek az abszolutisztikus visszavonásnak s erőszakkal is le akarják törni a hazafias lelkekből fakadó nemzeti felbuzdulást.

Csodálkoznak Bécsben is, hogy a magyaroknak nem kell a közgazdasági program s az ország jólétének emelésére való törekvést nem fogadják el a nemzeti vívmányok helyett. Pedig ha egy kis visszapillantást vetnének az elmúlt századokba, nem esodálkoznának rajtuk. II. József, a kalapos király, szintén a közgazdasági reformok embere volt, de el akart bennünket németesíteni; Bach és Schmerling idejében szintén igyekeztek a nemzet gazdasági erejét növelni, de az alkotmányunkat elrabolták s a bezirkerek ültek a nyakunkon. Az ökröt is hizlalják, de nem az ökör iránt érzett nagy szeretetből, hanem mert a hizott marha többet ér a gazdájának, mint a sovány jószág. A hagyományos Habsburg politika először tönkretette Magyarországot

azzal, hogy Ausztria gyarmatává degradálta, mikor azonban azt látta, hogy a tönkretett országból nem sok haszna van, fel akarta virágoztatni, hogy legyen rólunk mit lenyuzni. Emelni kell a teherviselési képességet, hogy a hadsereget eltarthassuk; fejleszteni kell a közgazdasági viszonyokat, hogy tisztelt szomszédaink hasznot húzhassanak belőlünk.

A közgazdasági reformok csak arra irányulnak, amire az erőszak: a nemzeti ellenállás letörésére.

A nemzet erejét hosszú időközön keresztül szabadságának s alkotmányának védelme kötötte le. Ezért maradtunk hátra közgazdasági és kulturális téren. Ha az alkotmányjogi viták megszűnnek, ha a gravámenek helyett az ország gazdasági kérdésekkel foglalkozhatik, akkor nem lesz szükségünk arra, hogy jogokat adjunk fel a belső reformokért. Annak a nagy kérdésnek: alkotmányos állam vagyunk-e, ahol a nemzet akaratának érvényesülni kell, el kell dölni, hogy szabadon haladhassunk azon az uton, amely a kulturnemzetek részére ki van jelölve.

A küzdelem áldozatokat kíván s az áldozatokat a vármegyékben keresi a hatalom. Rákerül a sor Zalavármegyére is. A megtorlás politikája már elkezdődött s csak idő kérdése: mikor ér el hozzánk.

Jegyzetek.

Kolozsmegye termében röpiült a záptojás és zugott az abzug. A város közgyűlésére már el se mehetett a főispán, mert a kedélyek annyira izgatottak voltak, hogy nem lett volna tanácsos az eskütételt megkísérelni. Aradon szintén parázs skandalumok között esett meg az installáció. Pestvármegye pedig lepecsételteti az ajtókat, hogy valahogyan be ne surranhasson a kormány bizalmasa és megtagadja a beiktatást. Kassán még cifraiban megy a dolog. A városnak két polgármestere van s az egyik egyszerűen magánzóznak címezi a kinevezett főispánt.

Mindenütt felháborodás fogadja, csufolódás üldözi az új embereket, akik bizonyosan azért jönnek, hogy megrendszabályozzák a renitens vármegyéket és híveket toborozzanak, tagokat szállítsanak a haladópart részére.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Mal számunk 12 oldal.

És dacára a skandalumoknak, dacára a közvélemény zajos tiltakozásának, a főispáni kinevezések csak jönnek egymásután. A kormány nem akar meghátrálni az ország közvéleménye előtt s hadjáratot indít a vármegyék ellen. Egészen biztosra vehetjük, hogy azokat a fenyegetéseket, amelyek az új főispánok kinevezését megelőzték, be is fogják váltani. Az erős kezek belenyulnak a vármegyékbe és hullik a felfüggesztést, elcsapást tartalmazó rendelet azoknak a fejére, akik inkább engedelmessékednek a vármegyék szavának, mint a magas rendeleteknek. Alispántól lefelé a közigazgatási gyakorlatokig, a lepcséztett ajtók előtt őrt álló hajdukig senkit sem fognak kimélni. Így jelezte egy jól értesült forrás.

Ezt azonban bajos lesz keresztülvinni, mert a tömeges elcsapás ma már még Oroszországban sem megy. Néhány ezer embert az utcára dobni azért, hogy másképp fogja fel az alkotmányosságot, mint a kormány, amelynek sem a nemzetben, sem a parlamentben támasza nincs, olyan merénylet volna, amely nem maradhatna boszúlatlanul. És a felfüggesztések, elcsapások meddig tartanak? Öt évig, tíz évig? Mert előbb nem sikerülne a vármegyék alaposan kitisztítani. És kiket ültetnének az elcsapottak helyére? Talán újra megindulna a csaszlaui import s hoznák a bezirkereket vaggonszámra? Vagy azt reménylik, hogy kenyér legyen, kutya majd csak kerül.

Az erős kezek, vagy másként erőszak politikáját rendszerre tenni nem lehet. Ennek a sikerei nagyon rövid életűek. Oroszországban, az ezeréves szolgálat talajából kihajtott a szabadság fája. Az idő megérlelte az orosz alkotmányt. A felvilágosodás korában ezredéves szabadságunk helyén nem verhet gyökeret a reakció.

Ha az erős kéz nem boldogul, a sima kezét, a jötevő kezét nyújtják felénk, amely tele van kitüntetéssel, hivattal és pénzzel. És következik a korrupció, amelyet el akartunk temetni. Ezzel is lehet uralkodni egy ideig, mert az emberek gyarlók és gyengék. De sokáig nem tarthat ez sem; csak addig, amíg a megvásárolt nép megundorodik önmagától.

Egyelőre folyik a vármegyék letörésére rendezett akció. Az első jelenetek nem sikerültek s úgy látszik, hogy a skandalumok gondolkodóba ejtették a rendezőket. Két főispán már kijelentette, hogy tekintettel a kedélyek izgatottságára, a beiktatás időpontjára nézve egyelőre intézkedni nem kíván. A kedélyek izgatottságát pedig úgy igyekeznek lecsillapítani, hogy a kir. ügyészek figyelmét felhívják azokra a büntetendő cselekményekre, amelyek a főispáni beiktatások megakadályozása körül felmerülhetnek.

Bűnnek minősítenék, ha lehetne, azt a felfogást, hogy a vármegye a főispánt elfogadni nem köteles és ha nem installálja, ha tőle az esküt ki nem veszi, főispáni jogokat nem gyakorolhat. Már pedig ez a felfogás immár hatalmas, mert benne van az alkotmányosság szelleme. A király kinevez, a vármegye installál. A két cselekmény együtt adja meg a méltóságot és jogkört.

Hogy milyen eszközöket választ a vármegye ezen felfogás érvényesítésére, az a vármegye dolga. Megelégszik e a tiltakozással, vagy tovább megy, ez az autonómia belügye.

És az ügyészek vádolhatnak felsőbb utasításra, de nem ítélnék. Azok nem ítélnék, azok nem felsőbb utasításra cselekesznek, hanem úgy magyarázzák a törvényt, ahogy lelkiismeretük diktálja.

Magyar bírák, magyar esküdtek elé állunk, ha arra kerül a sor.

A közigazgatási bizottságból.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága 14-én ülést tartott, Csertán Károly alispán elnöklete alatt. A bizottság elé terjesztett jelentések főbb adatai a következők:

Az alispán jelentette, hogy az elmúlt hónapban a vármegye területén a személy és vagyonbiztonságot nagyobb bűnesetek nem zavarták meg. A csendőri őrzáratok letartóztattak: ember élete elleni büntetést 4, súlyos testisértést 1, lopásért 17, sikkasztásért 1, csalásért 2, idegen vagyon rongálásért 1, egyéb törvénybeütköző vétségért 2, különféle kihágásokért 52 egyént.

Október hónapban 11 tüzesetet jelentettek be, amelyeknél az összes kár 11.662 koronát tett ki, amelyből biztosítás által megtérült 4667 K.

A kedvezőtlen időjárás miatt a gazdák a vetési munkálatokat nem tudták befejezni; vagy ahol

befejezték, a folytonos esőzés káros befolyással volt a vetésre.

A megélhetési viszonyok elég jók. Feltűnő jelenség azonban az élelmi cikkek árának folytonos emelkedése, ami a készpénzből élők megélhetését általában megnehezíti.

A nagykanizsai járás főszolgabírája jelentette, hogy a tejtermelők ringbe léptek, a tej literjének árát 16 fillérré emelték fel.

A pénzügyi adminisztráció a törvényhatósági határozatok értelmében kezeltetik; a behajtás, — a törvényhatósági és községi pótdadók kivételével — szünetel; önkéntes befizetés pedig alig fordul elő.

Tanügy. A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a múlt hónapban meglátogatta a zalamihályfai, pakodi, végedi, dabroncei, zalaerdői, tekenyei, dőtki és kisvársárhelyi iskolákat; jelen volt a tapolezai vincellériskolában néptanítók részére rendezett borászati és szőlészeti tanfolyam záró vizsgáján; meglátogatta a nagykanizsai és csáktornyai polgári iskolákat s a tantestületekkel a kir. tanfelügyelők részére kiadott utasításnak megfelelően a tanintézetek összes személyi, tanulmányi és dologi viszonyaira kiterjeszkedő értekezletet tartott. Külön értekezletet tartott a nagykanizsai áll. elemi iskolák igazgatóival, a tanítótelesek beiskolázásának, a gazdasági ismétlő iskola szervezésének, a túltömött osztályok egyelőre váltogatási iskolázásának s egyéb függő kérdések ügyében.

Ertekezletet tartott Csáktornyaiban az ismétlő leánytanítóteleseknek az elemi iskolánál szervezendő oktatása ügyében, amennyiben az ismétlő fiú tanítótelesek az állami tanítóképző intézet telepén nyernek gazdasági ismétlő iskolai oktatást.

Jelentette a kir. tanfelügyelő, hogy a balatonfüredi népiskola új épülete elkészült s hogy a kir. segédtanfelügyelők meglátogatták a kisapáti, gulácsi, tördemiczi, káptalanóti, salföldi, rendesi, mindszentkáljai, díszeli és balatonhenyei iskolákat.

Közegészségügy. A tisztí főorvos jelentette, hogy sem a felnőttek, sem a gyermekek közegészségi állapota nem volt kielégítő, mert a hűvös időjárás miatt a tüdő és bélhurut, valamint a hasihagymáz, vörheny és kanyaró nagyobb számban észleltek.

Fertőző bántalmak közül előfordult: ronesoló toroklob 29, hasihagymáz 72, kanyaró 173, vörheny 192, hókhurut 7 és fültömírgyömb 2 esetben.

Rendőri boncsolás 3, hullaszemle 9 fordult elő. Súlyos sértés 4 jelentetett be.

Öngyilkosságot 4 egyén követett el. Kovács Pál 55 éves zalalövői, Szekanovics János 46 éves tapolezai és Kelemen István 39 éves túskesztopéri lakosok felakasztották magukat; Jakabfy György 53 éves nagykanizsai lakos pedig agyonlőtte magát.

Véletlen szerencsétlenség folytán 4 egyén halt meg. Pilete Ágosta 2 éves háshágyi gyermek és Boeska István 58 éves kővágóórsi lakos vízbe fulltak; Bődör György 3 éves vindornyaszállósi gyermek megégett; Pas István kistradai lakost pedig a fa agyonütötte.

Elmekór 3 esetben jelentetett. Hét éven aluli korban elhalt gyermekek közül 50 nem részesült orvosi gyógykezelésben.

Pénzügyigazgatás. A m. kir. pénzügyigazgató jelentette a bizottságnak, hogy 1905 év október havában egyenes adóban befolyt 16.561 K 74 f; míg a múlt év hasonló időszakában 521.082 K 26 f, tehát a bevétel 505.513 K 52 fillérrel csökkent. 1905 október végéig befizettek 967.514 K 09 f egyenes adót, a múlt év első tíz hónapjában pedig 3.323.914 K 79 f; tehát eddig a csökkenés 2.353.500 K 70 f.

Hadmentességi díj október hónapban 25 K, a múlt év október havában pedig 18.870 K 80 f folyt be. A különbözet 18.785 K 70 f. Az év első tíz hónapjában 5888 K 79 f folyt be, ami a múlt évi eredményénél 44.520 K 49 fillérrel kisebb.

Bélyeg és jogilletékben októberben 15.744 K 68 f, az év első tíz hónapjában pedig 343.768 K 91 f folyt be. A tavalyi bevételhez viszonyítva az október havi befizetés 105.907 K 40 fillérrel, az egész évi befizetés 460.066 K 61 fillérrel csökkent.

Illeték egyenértékben októberben 270 K 04 fillért, január—október hónapokban 14.351 K fillért fizettek be. A bevétel e tételénél októberben 1211 K 89 fillérrel, az egész évben 12.497 K 44 fillérrel kevesebb.

Fogyasztási és italadóban október hónapban befizettek 211.358 K 86 fillért, míg a múlt év hasonló időszakában 181.075 K 41 fillért, tehát ezidén a bevétel 30.283 K 45 fillérrel emelkedett. A január—október havi eredmény azonban a múlt évhez viszonyítva kedvezőtlenebb, mert tavaly 1.674.695 K 21 f, az idén pedig 1.569.827 K 51 f, vagyis 104.867 K 70 fillél kevesebb folyt be.

Italmérségi és italadóban októberben befizettek 6654 K 84 ft, tavaly 6794 K 19 ft; a bevétel tehát 139 K 35 fillérrel kevesebb. Az év első tíz hónapja alatt befolyt ezidén 54.497 K 83 f, tavaly 74.711 K 64 f, vagyis az idej bevétel 20.303 K 81 fillérrel esett.

Dohányjövödekből befolyt 1905 októberben 205.550 K 19 f; a múlt év ugyanezen hónapjában pedig 184.385 K 38 f; tehát a bevétel 20.964 K 81 fillérrel emelkedett. A múlt év első tíz hónapjában bevettek 2.028.472 K 58 fillért, ezidén pedig 2.078.501 K 25 f, tehát a bevétel 50.028 K 67 fillérrel emelkedett.

Sójövedékben októberben befolyt 16.264 K 64 f, tavaly 12.955 K 05 f; a bevétel tehát ebben a hónapban 3309 K 59 fillérrel emelkedett. Az év első tíz hónapja alatt azonban a bevétel ennél a cinnél is csökkent 52.179 K 71 fillérrel.

Leirtak a múlt hó folyamán 36.942 K 74 f egyenes adót és 84 K 45 f hadmentességi díjat.

Közütak. Az államépítészeti hivatal főnöke jelentette, hogy az állami tvhi közütak az elmúlt félévben a folytonos esőzés sőt havazás folytán igen sokat szenvedtek úgy, hogy azok állapotuk kielégítőnek nem volt mondható. Kivált az alacsonyabb fekvésű utrészek igen megromlottak s a szorgos vízeretéssel és kerékvágás behúzással sem voltak kellőleg javíthatók.

Elemi károk azáltal támadtak, hogy a hegyoldalokban fekvő utszakaszon a nyár folyamán rendbehozott utárkokat a hegyoldalokról lerohanó esővíz sokhelyütt feliszapolta.

Polyamatban levő munkák közül a következők érdemelnek említést: A Pozsony—varasdi állami közúton levő 50 számú hid javítása befejeztetett, ugyanott az 54 számú muraszerdahelyi Murahid mederpilléreinek felfalazása befejeztetett, a hidfők falainak kiegészítése folyamatban volt. A vasfeszkeret előállítása tartamára az ideiglenes forgalom fenntartása előjából a komp előállítottat.

A káptalanóti tvhi. közúton 1—2 klm. és a gyulakeszi—balatonedericsi tvhi. közúton 4—5 klm. közt betoncsőátereszek létesítettek.

A gyülevész—galambok—komárvárosi tvh. közút 40.5—42.5 klm. szakaszának kiépítése megkezdett, de a folytonos esőzés miatt azt félbehagyni kellett.

Ugyanazon közúton a 22, 23, 24, 30, 31, számú és a kiskomárom—ormándi tvh. közúton levő 6. számú hidak javítása befejeztetett.

A Zalabér—keszthelyi tvhi. közúton levő 19. számú fahid javítottat.

Nagykanizsa—paesai tvhi. közút nagykanizsai átkelési szakaszán a klinker burkolat megkezdett.

A Zalaegerszeg—zalaalövői közúton levő 16. számú hid javítása folyamatban van; a vorhota—nagylengyeli tvhi. közúton levő 28, 29 és 30. számú hidak javítása befejeztetett.

A Zalaegerszeg—nemesapáti tvhi. közúton levő 6. számú hid javítása befejeztetett.

A Bak—nova—lenti tvhi. közúton levő 37, 41, 42 és 43 és a Dobronhegy—czippi tvhi. közúton levő 34. számú fahidak javítása folyamatban volt.

A Bak—páka—dobri tvh. közúton levő 34 és 36 számú átereszek betoncsővekkel cseréltettek ki.

A csömödéri szárnyuton levő 2 számú fahid kijavítottat.

Az Alsólendva—letenye tvhi. közúton levő 30 és 31 számú hidak kijavítottak, — a Bak—páka—dobri tvhi. közúton levő 75 számú hid javítása folyamatban volt.

A Muraszerdahely—dráskoveci tvhi. közúton levő 10. számú fahid javítása befejeztetett.

A Muraszerdahely—ráczkanizsai tvhi. közúton levő 18 számú hid javítása és a Csáktornya—strídi törvényhatósági közúton levő 21. számú hid javítása folyamatban van.

Állategészségügy. Október hónapban a haszonállatok egészségi viszonyai javultak, amennyiben a veszettség, takonykór s a száj és körömfájás teljesen megszűntek, az egyéb betegségekkel fertőzött terület pedig kisebbedett. A fertőzött községek száma 88-ról 65-re apadt.

Október végén fertőtve maradt: lépfenével, 5

ivarszervi hólyagos kiütéssel 8, rühkórral 2, sertésorbáncsal 11, sertésvészellel 23 s tenyész-bénasággal 16 község.

A tenyész-bénaság miatt elrendelt vizsgálatok befejeztettek. A betegség a perlaki járás területén 14 községben s a letenyei járás területén 2 községben, összesen 94 udvarban lett megállapítva. Ezideig megbetegedett 6 mén és 9 kanca; ezek közül meggyógyult 4, elhullott 2, kiirtatott 1 db.

Egyéb betegségek közül nagyobb mérvben csak a sercegő üszök fordult elő, még pedig a zalaszentgróti és pacsai járások területén.

Az állatrakodó állomások és állatvásárok forgalma közepes volt. A száj és körömfájás miatt elrendelt kiviteli tilalom feloldott.

Közművelődésünk jelen állapota.

Irta: Balogh Bertalan.

Ujabb időben hazánkban majdnem valamennyi megyéjében alakultak közművelődési egyesületek, a melyek — úgy a régebbi keletiek, mint az újabbak alakultak — egyaránt a közművelődés fejlesztésére törekednek. Bizonyos, hogy ezen egyesületek részben a mind erősebben nyilvánuló nemzeti áramlat befolyása alatt, részben a korábbi kormányok, különösen a közoktatásügyi kormányzat nemzeti irányu kezdeményezéseinek hatása alatt nagy arányokban egyöntetű eljárást követnek. Ez az egyöntetűség azonban — sajnos — a voltaképi cél súlyos hátrányára, legelső sorban és majdnem kizárólagosan abban nyilvánul, hogy a különféle irányu ily egyesületek, u. m. irodalmi és zenei, művészeti, szorosán vett közművelődési körök stb. elfelejtkezvén arról és szem elől tévesztvén, hogy voltaképp »pars pro toto« kell dolgozniok, egyedül és kizárólag a helyi, helyesebben »székhelyi« szükségletekkel törődnek. Ez a szolgálat, melyet így, széttagoltan bár, teljesítenek a köznek, névszerint a magyarságnak, a közműveltség és az ismeretek fejlesztése folytán szintén becses, de mennyire becsesebb és mennyire célravezetőbb volna, ha ez egyesületek egy nagy arányu, közösen, de mindenesetre a helyi szükségégre figyelembevételével is megszerkesztett program, munkatervet alapján működve, végül a közműveltségnek magyaros irányban való fejlesztését tűznék ki.

A »közös erővel« elvénél fogva szinte kiszámíthatatlanoknak kell jeleznem azon előnyöket, a melyek a magyarságra a meglévő és megalakítandó közművelődési egyesületek közös, egy irányu s átgondolt nemzeti irányu program alapján kifejtett munkálkodásából háramolhatnak s nincs kétségem az iránt, hogy az ily s természetesen nemzeti alapokon nyugvó társadalmi munkálkodás, ha általában a magyar kultúrának nemzeti irányban való fejlesztését minden vonalon lehetővé tenné és elősegítené, legnagyobb eredményeket mégis ott érne el, ahol a nemzetiségek közre ékeltek kevés magyarságnak erősítésére, támogatására van szüksége.

Hogy érthetőbb legyek, reá mutatok arra, miszerint a külföldi fővárosokban élő hazánkfiak u. n. magyar egyesületeket alakítottak, melyek bár első sorban szociális céltzuak, mégis távol az édes hazától tagjaikban a nemzeti szellemet is őbren tartják, míg idehaza a magyar hazának hí fia a nemzetiségek közé ékelten, a helyett, hogy a magyarság apostolai lennének, idegen nemzetiségű polgártársaiknak sokszor nemzet- és államellenes viselkedése folytán olybá tűnnek fel, mintha csak megtértek volna saját hazájukban. A hazai közművelődési egyesületek szövetségének tehát, melynek szükségességét és kivitelének módozatait e tanulmányban kifejtetni szándékozom, első kötelessége az volna, hogy oly helyeken, a hol arra szükség van, a maga erkölcsi és anyagi támogatásával magyar közművelődési egyesületek megalakulását elősegítse, a meglévőket erősítse. Erre nézve nagyon közeli példával szolgálhat a német, oláh és cseh stb. országai egyesületek (Schulverein, Tribuna, Omladina, Maticza stb.), a melyek szintén társadalmiak, s mint ilyenek azzal is a talán legelső sorban azzal törődnek, hogy magyarországi fajrokonait támogatassák. Hát kérdem, ha ezek külföldi testvéreiket segítik, erősítik, úgy anyagi téren, mint kulturájukban, nem kötelessége-e valamennyi magyar közművelődési egyesületnek, hogy segítségére siessen saját véreinek itt a haza határain belül, különösen akkor, midőn azt kell látnunk, hogy az említett egyesületek mindent elkövetnek arra, hogy a nemzetiségi vidékeken a magyarság

kezeiből a vezetés jogát elragadják. Ujabbban erős kulturájú nemzetiségi gépontok alakulnak, melyek a külföld anyagi és erkölcsi támogatása mellett bizonyosan higgadtan mérlegelve erejüket, most már szinte tüntetőleg jelennek meg időnkint, szinte országos jellegű ünnepek keretében a nyilvánosság előtt.

És mi a magyarság szerepe ezen az ünnepeken?!... Bizonyosan elfüggönyözött ablakok mögül, fájó érzéssel, talán jogos szemrehányással mindnyájunk iránt, kiket a gondviselés az ország magyarlakta vidékeire vetett, tehetetlenül szemlélik a nemzetiségek céltudatos törekvéseinek diadalát Szent István birodalmában...

Másik és hasonlóképen fontos kötelessége volna a szövetségnek, hogy az egész magyar társadalmat nemzeti irányba terelje, mert — számolva állításom teljes súlyával — konstátálom, hogy a magyar közművelődési egyesületeknek nincs hangsúlyozott nemzeti programjuk, vagy ha van is, — s ez még rosszabb — működésük nem viseli magán a kifejezett nemzeti jelleget s ez nézetem szerint súlyos hiba, mert társadalmunkat, fejlődő kulturánkat a legbiztosabb uton terelik a nemzetköziesség utvesztőjébe, a melyből, ha egyszer belejutottunk, visszatérés nem lesz. Ez a tény maga, az nevezetesen, hogy működésük nem halad sovén irányban, tevékenységüket a magyarság szempontjából kétes értékűvé teszi. Az én nézetem szerint a közművelődési egyesületek hivatása a mellett, hogy a mostani gyakorlat alapján a közműveltséget fejlesztik, legelső sorban az volna, hogy a nemzeti érzést ápolják, azaz világosan és röviden az, hogy művelődésünknek nemzeti karaktert igyekezzenek biztosítani. Mi, magyarok, faji jellegünkkel egyedül állunk Európá népei között s csak addig van létjogosultságunk a kulturnemzetek sorában, míg ezt megőrizzük s lépést tartva a nyugati nemzetek fejlődésével, kulturánkat a magyarság jegyében a többi fejlett kultúrákkal egyenlő színvonalra emeljük. Míg ha átvesszük a nyugati műveltséget anélkül, hogy azt faji jellegünkhöz mérten átgurnók, ha az úgy tartalomban, mint külső zománcban nem lesz magyarrá, akkor előbb-utóbb el kell következnie annak az időnek, mikor a magyar kultúra emlékeit a világ muzeumokban fogja szemlélhetni. És ez nem tulsz! Mindnyáján saját közvetlen közveletünkből vonhatjuk le a szomorú bizonyítékokat arra, hogy igenis: reá léptünk arra az utra, mely teljesen kivételment nemzeti mivoltunkból. A közélet minden nyilvánulásából hiányzik a magyaros vonás, épen úgy, mint a családi élet tüzhelyéből. Házaink, a melyekben élünk, templomaink, a melyekben gyermekeink s a haza boldogulásáért imádkozunk, idegen mintára épülnek s idegen ékítményekkel vannak díszítve, butoraink idegen ízlés szerint készülnek, házi eszközeink, ruházatunk, mindenünk nemcsak hogy idegen, de — sajnos — már nem is jó, nem is szép, hanem idegen. Hölgyeink butorban, dísz tárgyakban, kézimunkákban ma idegen ízlések (stylusok) rabjai, a helyett, hogy a magyaros ízlés örök szép formáit kultiválnak. A »barock«, a »rococo«, az »empire« valóságos szálló igékké lettek. Divattá lett az idegen szeretete s közművelődési egyesületeink, a melyeknek elvégre is az volna hivatásuk, hogy társadalmi életünket vezessék, csak elvértve tesznek valamit, hogy annak irányát a helyes — magyaros — utra tereljék.

És ez a veszedelemnek csak egyik része. A másik, a nagyobb, abban rejlik, hogy a társadalmi életben, szokásaiban, kulturájában elnemzetietlenedő magyar intelligencia hű követőkre talál — a magyar parasztban.

Hivatkozom minden polgártársamra, ki sokat mozog a nép között, nem veszi-e észre állításaim igaz voltát?!...

S mindent a divat tette, az embernek veleszületett utánzási ösztöne. Vagy talán a nemzetörödmőség is. Mert még ma is utját lehet állani a további pusztításnak s ha ez igaz, mennyivel inkább lehetett volna utját állani a veszedelemnek akkor, midőn az keletkezett. Utját lehet állani ugyanazokkal az eszközökkel, a melyekkel a veszedelem oly nagyra nőtt: a divat által. Meg vagyok róla győződve, hogy amint divattá tudott lenni nálunk minden, a mi idegen, közművelődési egyesületeinknek közös és kitaró és a legszűkebb arányu akciója révén divattá lehet minden, a mi — magyar.

S ha egyszer divattá lett, a mivé tenni a mi lelkes honleányaink bevonásával nem is olyan nagy dolog — akkor rövid idő alatt oly ered-

ményeket érnek el, a melyek szilárd alapu szolgáltnának a további munkálkodásra. Mert nem elég, bár föltétlenül szükséges, hogy közéletünk csak külső megnyilatkozásaiban tերjen magyaros szint. Szükséges az is, hogy ez a külső megnyilatkozás természetes folyamán legyen a nemzeti érzésnek és gondolatvilágnak.

Ezeket tehát közművelődési egyesületeinknek tervszerűen ápolni, fejleszteni kell.

Sajnos, ez irányban semmit, vagy vajmi keveset teszünk. Megünnepeljük 1848 március 15-ikének emlékeztétét s ezzel kimerül minden az irányu tevékenységünk, hogy közönségünket visszavezessük a nagy ősök emlékeihez és az ő nagy példák-ból oktassuk hazafiságra. Évek és évek mulnak el, míg a magyar társadalom a történelem egy nagy alakja emlékének megünnepelése végett országosan megmozdul. Ime! Most Boeckay István fölkelésének 300-ik évfordulóját éljük át! Hol vannak a magyar közm. egyesületek, hogy ennek a nagy magyar politikusnak emlékeztétét felujítsák közönségünk szívében? Évről-évre kínálkozik egy-egy ily alkalom, a mikor az egyesületek közönségüket összegyűjtve, a történelem nagy napjaiból oktathatják hazafiságra. Megünnepel-e a közművelődési egyesületek a honfoglalás emlékeztétét? Aldoznak-e nagy nemzeti dinasztiaink, az Arpádok emlékeztetének?!...

Így az évről-évre rendezett ugynevezett nemzeti ünnepélyek tartásával, eltekintve attól, hogy közönségünk megtanulná a magyar politikai, hadi és művelődéstörténeit, melyet az iskolában csak nagyon hézagosan volt alkalma elsajátítani s az életben azt a kicsit is elfelejtette, a közművelődési egyesületek alkalmat adnának mindnyájunknak, hogy évenként egyszer-kétszer a fölött emelkedjünk, hogy gondolkozásunkban, hazafias áldozatkészségünkben, lelkesedésünkben nagyon el-távolodtunk ösejunktól s valóban az önzés és a szavakban s nem a tettekben nyilvánuló hazafiság napjait éljük.

Tele van hazánk u. n. történelmi helyekkel, a melyek közül bizony nagyon kevés van emléktáblával vagy oszloppal megjelölve s mi járjuk, taposunk az ősök nagy emlékeitől megszentelt földet a nélkül, hogy arra járván, ha csak egy pillanatra is, nemzetünk elmúlt nagyságára gondolnánk.

Le kell dölniök a politikai pártkereteknek, hogy ennek a hazának minden polgára a nemzeti gondolatban és érzésben egyesülhessen! Hassa át ez ország minden polgárának lelkét az a tudat, hogy Magyarország jövője, léte, fennállása csak a minden ízében magyar kultúra által biztosítható! A különféle politikai és vallásfelekezeti kereteknek legyen egy közös találkozási pontjuk: a magyarság kultusza! Izzó, lángoló fajszereget irányítsa minden polgártársunk tevékenységét! Hirdessük az oltár mellől és a tribünökről egyaránt a magyarságot! A népet, melyet lelketlen népámfítók immár reudszeresen tévesztenek meg, vezessük vissza a magyar hazának egyedül boldogító szeretetéhez!

Visszatelé?

Zalaegerszeg város legutóbbi közgyűlésén az egyik városatyja újra felvetette azt a témát, hogy ha a város terhei a jövőben is úgy fokozódnak, mint eddig, megfontolás tárgyává teszi: ne indítványozza e a rendezett tanácsu városnak nagyközséggé való visszafelődését.

Ezt a fenyegetést nem most hallottuk először a város közgyűlési termében. Amint a pótadó emelés réme fenyeget bennünket, mindig felmerült a visszafelállítás gondolata. Miután pedig a pótadót elég gyakran kellett emelnünk, hát elég gyakran került szónyegre a visszaalakulás is. Egy ízben már határozott indítvány formájában is foglalkozott vele a képviselőtestület; máskor csak a falra festették az ördögöt; vagy közgyűlések után barátságos sörözés közben vitatkoztak felette. És nagyon könnyen meglehet, hogy legközelebb már nem csak egy két városatyja fenyegetése lesz a visszafelállításra való törekvés, hanem mint olyan indítvány kerül a képviselőtestület elé, amelynek sok támogatója lesz.

A városi tisztviselők javadalmazását rendezni kell; az új kaszárnyát a honvédelmi miniszterium nem fogja elengedni; iskolákra föltétlenül szükségünk van; a csatornázás nagy kérdés és hovatovább meg kell oldanunk. Ezek pedig mind nagy kiadásokkal járnak, amelyek egy részét csak pótadóval lehet fedezni. A pótadó emelésé-

től pedig a város polgársága s a képviselőtestület minden tagja irtózik. És azonnal kész a vád, hogy a terhek abnormális szaporodásának a rendezett tanácsú város szervezete s a vezetők gazdálkodása az oka. Ezt pedig követi az indítvány: fejlődjünk vissza nagyközséggé, mert annak az igazgatása olcsóbb s kiadásai csekélyek.

Ez annyira természetes és logikus folyománya a mi szerencsétlen viszonyainknak, hogy még rossz néven sem lehet venni a városatyáktól, hogy minden eszközzel igyekeznek a közterheken könnyíteni. Csakhogy az okoskodásukban két hamis pont van, amelyek azután hamis következtetésekre vezetnek.

Először is kérdés, hogy a nagyközséggé való átalakulás visszafejlődést jelent-e? Kérdés, hogy a rendezett tanácsú városok szervezete nem tökéletesebb-e, mint a nagyközségeké? Azon, hogy a város fejét polgármesternek hívják, vagy bírónak, nagyságos urnak, vagy ténsurnak, még nem dönt el az a kérdés, hogy melyik igazgatási forma a tökéletesebb. És egy jó községi igazgatás feltétlenül többet ér, mint egy rossz rendezett tanács. A községek ranglistáján előbbre tették ugyan a rendezett tanácsú városokat a nagyközségeknek, de hogy egyiknek a szervezete mennyiben tökéletesebb a másiknál, én nem tudom sem a törvénykönyvből, sem az élet könyvéből kiolvasni.

Az a tökéletesebb, amelyik a helyi viszonyoknak jobban megfelel; amelyik a polgárok érdekeit s a község javát jobban tudja szolgálni. A városi igazgatás parádéja s a községi szervezet rendszerint szegényesebb külsőségei nem tartoznak a lényeghez.

Az egyik igazgatási formának a másikkal való felelőtlensége még nem jelent visszafejlődést, még akkor sem, ha rendezett tanácsú városból nagyközség lesz. Sőt haladást jelenthet, ha jobbat kapunk, mint ami van; ha más keretekben jobban meg tudnánk valósítani azokat a kulturális, közgazdasági, közegészségügyi célokat, amelyekkel ma nem bírunk; ha a közterheket elviselhetőbbé tudnánk tenni; ha a közjövődelmekből nagyobb százalékot volnánk képesek városi érdekekre áldozni.

A rendezett tanácsú városoknak papiroson nagyobb autonómiájuk van, mint a nagyközségeknek. A gyakorlatban azonban azt látjuk, hogy a nagyközségi autonómia is ugyanazon a területen mozog, mint a városi. Ép úgy gyámság alatt áll az egyik, mint a másik s ez a gyámkodás súlyos, ha fent nincs meg a kellő jóakarát; könnyű, ha a felsőbb hatóságok liberálisan kezelik a hatalmat.

Miután tehát akkor, amikor arról van szó, hogy Zalamegye nagyközséggé alakuljon át, csak egyik igazgatási formának a másikkal való felelőtlensége képezi a kérdés magvát s visszafejlődésről beszélni nem lehet: egy cseppet sem alázunk meg városi mivoltunkat azzal, ha ezzel a kérdéssel komolyan foglalkozunk. Nézzünk a szemébe argumentumokkal s ne üssük el a kérdést azzal, hogy a vármegye székhelye a visszafejlődés szígyenét nem veheti magára. Hiuságért nem áldozhatunk semmit, mert szegények vagyunk s ha csak ez volna az indoka a rendezett tanács fenntartásának, bűn volna azt fenntartani s egy percig is támogatni.

Aki csak ezen szempont alapján itél, az helytelenül itél. A legfontosabb kérdés az, hogy mit nyernénk az átalakulással? Tudnánk-e annyit megtakarítani, hogy érdemes legyen a rendszer-változással járó nehézségeket magunkra venni? Az indítványban mindig a pénzügyi szempont dominált. Az átalakulás hívei azért ellenségei a rendezett tanácsnak, mert drága s azért barátai a nagyközségi szervezetenek, mert véleményük szerint sokkal olcsóbb.

Hát bizony a rendezett tanácsú városok igazgatása rettenetes drága, mert a szervezetben annyi az abszurdum, hogy se szeri se száma. A helyi igazgatás ezerféle teendője mellett a városok nyakába varrták az állami közigazgatás jó részét, úgy hogy a városok az állam részére tartanak egy sereg embert. Ez tény.

De viszont az is bizonyos, hogy a mi viszonyaink között a nagyközség igazgatása se lenne sokkal olcsóbb; legalább is nem annyival, hogy megérné az átalakulással járó veszteséget.

Mit tudnánk megtakarítani? Polgármesterre nem volna szükségünk, az igaz. A helyére jönné a bíró. De ne higgye senki, hogy egy olyan ember, aki egész idejét lekötötte a városnak s aki képes is volna hivatalát betölteni, megelégednék

néhány száz forint tiszteletdíjjal, mint a boldogabb időkben, amikor egy vagyonosabb polgár mellékfoglalkozásként igazgatta a várost. Akár bíró, akár polgármester volna a titulusa, a város feje bizony megkövetelné a tisztességes fizetést.

A főjegyző azonban már aligha elégednék meg a mai fizetéssel. Hiszen Légrád, Kotor, Drávavásárhely nagyközségek jegyzői sokkal jobban vannak dotálva.

Az adóhivatal, a pénztárt s ennek személyzetét, városgazdát, becsüsköket mind meg kellene tartania a városnak.

Azon is tud vagyunk már, hogy a rendőrségen takarítsunk jelentékenyebb összeget. A közbiztonsági szolgálatnak a csendőrséggel való ellátása tárgyában a város a kormányval szerződést kötött s a felajánlott évi járadékot a kormány el nem engedi, ha nagyközség leszünk is.

A rendőrkapitányi hivatal megszűnnék ugyan, de ehelyett kapna a város új terheket bőven. Fizetné azokat a pótdadókat, amelyek alól a rendezett tanácsú városok ki vannak véve, de a járásokba tartozó községek nem.

A hivatalszolgák és hajduk fizetéséből sem lehetne megtakarítani semmit; hiszen a nagyközségek, jóllehet a közbiztonsági szolgálat ellátása tulajdonképpen a csendőrség kötelessége, mindenütt tartanak községi hajdukat, rendőröket.

Az árvaszék is megszűnnék, de ez nem jelent egy egész embert sem. Hiszen az árvaszéki előadóként szereplő tanácsnok egyszersmind községi bíró és még egyéb ügyek referense is.

Hát hol volna az a rengeteg megtakarítás? Talán az iskolákhoz szerződésileg lekötött hozzájárulásokat engednék el; vagy nem kellene új kasszárnya? Vagy talán a közegészségügyi intézmények iránti igények szállnának le nem kellene a városnak semmit sem kiadnia, mert faluvá változott?

Hiszen 5—6, mondjuk 10 ezer koronát talán meg lehetne takarítani — megfelelő szűkeklübséggel, — de többet nem. A gazdasági viszonyok, az igények nem változnának; az adósságot is fizetni kellene; sőt maga az igazgatás sem változnék semmit. A leglényegesebb különbség az volna, hogy most a polgármestert szidják, azután pedig a bírót szidják. Ha a bíró erős kezű ember volna, a jegyzőkkel hadilábra kerülne (mindenütt így van); ha pedig a bíró csak báb, a jegyző vezetné az egész kupaktanácsot az orránál fogva. És a pótdadó akkor is csak emelkednék.

A magyarországi községi szervezet egyáltalában rossz, mert sok erőt von el olyan funkciókra, amelyek a helyi érdekekkel összefüggésben nincsenek. De ez így van a rendezett tanácsú városokban és nagyközségekben egyaránt. Amint nem sok haszna van a rendezett tanácsú várossá való avanszifozásnak, nem sok haszna van a nagyközségi állapotba való visszatérésnek sem. Eben gubát eserőlnék. Kár volna ezzel a tervvel foglalkozni.

A városi igazgatás és autonómia reformjának be kell következnie. Ezt be kell várnunk, addig nem segít a bajokon se a bíró se a polgármester.

Zalavármegye közigazgatási viszonyai 1905. év október hónapban.

Az elmúlt hónapban rendkívül változékony időjárás uralkodott. A hónap első felében kellemes meleg napok kiadós esőkkel váltakoztak, a hónap 21—26-iki időszakában azonban már eső, havas eső, végre egy rendszeres téli időszak következett be, erős havazással, mely időjárás minden mezei munkát megakasztott. Tizenegy napon 128 mm. csapadék esett le eső és hóalakban, mely mennyiség elég volt a takarulási és vetési munkálatokat hosszabb időre beszüntetni, a legeltetést megakadályozni és a korai tél beálltának veszélyével aggodásba ejteni az amugyis már türelmetlen gazdákat.

Szerencsére ismét felmelegedett a hónap utolsó napjaiban a hőmérséklet és a hó elment, de nem a nélkül, hogy a vetni való földeket és mezei utakat egy időre járhatlanná ne tette volna.

Ezen bár rövid ideig tartó előtélnek köszönhetjük azon sajnós körülményt, hogy a buza vetések 1/3-ad része későn kerül a talajba, hogy a még künn levő répatermés betakarítása csak lassan és a talajnak agyon szekerezésével történhetik, hogy a szőlőmunka igen későn végezhető be és legfőképpen, hogy a folyó november hó közepéig is alig befejezhető őszi vetés lágy talajba kerül és ezenkívül a kései vetés veszélyeinek van kitéve.

A rozsvetések nagyobb része és a korai buza vetések azonban a sok csapadék dacára is őszi szint mutatnak mindidáig, a mit jórészt a folyó hóban beállt enyhe időnek tudhatunk be.

A múlt hónapban végeztetett be a szüretelési munkát; szerencsére még a hónap kedvezőbb időszakában és a tengerinek beszedése is, mely azonban részben a kedvezőtlenebb időszakban volt befejezhető.

Eredménye ezidén a tengeri termésnek ugy minőség mint mennyiségre nézve vármegyénkben igen kielégítőnek nevezhető és a tavalyi termést circa 50%-al felülmuta.

Nagyon kielégítő, sőt helyenként bőtermést adott ezidén a takarmány és cukorrépa, de a reggelenként mutatkozó fagyok a lapályosabb fekvésekben a minőségben némi kárt okoztak. Mert még legnagyobb részt kiszedetlen állapotban érte a répát a múlt hó 25-én beállt havazás, míg a még kupacokban levő kiszedett készletet, csak sürgős elföldeléssel lehetett a fagytól megmenteni.

Majdnem teljesen tönkretette a kedvezőtlen idő a magnak hagyott tarló lóheret, nemkülönben a magnak hagyott köles is hetekig ázott a mezőn és részben el is romlott. Míg a legeltetés a hónap első felében még türethetesen táplálta a legelő marhát és a juhokat, addig a téli időszak körülbelül egy hétig mindenféle legelő állatot az istállóba és téli etetésre szorított. A zöldtakarmányozás ezidén is — a nyári szárazság miatt — szokatlanul korán megszűnt és a szilastakarmányozás korai megkezdése óvatosságra inti vármegyénkben is az állattartó gazdákat, különösen a kisebb gazdákat, kiknél sem a mesterséges takarmánytermelés, sem pedig a takarmányrépa termelése korántsem még oly mérvben felkarolva, mint ezt ezen kitűnő gyöknövény — tekintettel a fokozódó állattartásra és a tejgazdaság terjedésére — meg is érdemelné.

A marhavásárok forgalma kielégítőnek nevezhető az elmúlt hónapban is. Az egész continensen uralkodó hus drágaság kihat végeredményeiben a mi viszonyainkra is és azon észlelet, hogy a növekedő husfogyasztással szemben a hustermekek előállítása a kulturálmunkában alig tud lépést tartani, arra irányítja a gazdálkodást, hogy az állattenyésztést és hizlalást még inkább felkarolja.

Mert különösen s hizó állatoknak szokatlan magas ára van és ezen árvalon valószínűleg mind addig meg is marad, míg az egyideiglenes véletlen okokból korlátolt volt tengerentúli verseny e cikkben újból nyomasztólóg nem hat ki az értékesítési viszonyokra.

Állategészségügyi viszonyaink az elmúlt október havában türethetésekként nevezhető és a hónap végével befertőzött község maradt vármegyénkben; lépfene által 2 község, takonykór által 1 község, tenyészbenáság által 12 község, ivarszervi kólyagos kiütés által 10 község, rühkór által 4 község, sertésorbáné által 12 község és sertésvész által 39 község.

A kenyértermények ára a kedvezőtlen időszak behatása alatt fokozatosan emelkedett. Az elkésett vetések ingadozó sorsa, a járhatlan vidéki utak által okozott szállítási nehézségek — sőt még az oroszországi események — befolyásolták a tőzsdét; de tartós emelkedés csak úgy várható, ha a következő téli időszaknak időjárása oly kedvezőtlen alakulna, hogy a kései vetések sorsa kockáztatva látszanék.

Az új bornak kiváló jó minősége háttérbe szorította az óborok iránti érdeklődést. De a sok eső miatt járhatlanná vált hegyi utak is beszüntették az amugy is gyenge vásárlást.

A borok ára is csak gyengének mondható,

sem a jó minőség — de a tavalyinál gyengébb termési eredmény — sem az olasz borvám clauzula megszüntetése, melytől oly kedvező befolyást vártunk az értékesítésére nézve, — nem hozta meg az árak kedvezőbb alakulására nézve az oly kívánatos felfelé fordulást, mely a modern szőlőszet által megkívánt igen tetemes mivélségi költségekkel némileg arányban állana.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

*

Művész párba.

A múlt héten művész versenyre hívta Nyári és Oláh bandája Horváth Pika Jóska zenekarát az „Árany Bányán” éttermébe. Horváth Pika

s a korai buza-
dacára is üde
jórészt a folyó
unk be.

ne a szüretelési
nap kedvezőbb
zedése is, mely
bb időszakban

termésnek úgy
vármegyénkben
tavalyi termést

ként bőtermést
korrrépa, de a
a lapályosabb
kárt okoztak.
letlen állapot-
beállt havazás,
dett készletet,
fagytól meg-

a kedvezőtlen
nemkülönb
ázott a mezőn
ltetés a hónap
álta a legelő
dőlő körülm
állatot az
A zöldtakar-
záság miatt —
szálastakarmá-
gra inti vár-
tat, különösen
a mesterséges
akarmányrépa
en felkarolva,
— tekintettel
zdaság terje-

ítők nevez-
ész continen-
geredményei-
észielet, hogy
ben a huster-
ban alig tud
gazdálkodást,
még inkább

ak szokatlan
szinüleg mind
éileg véletlen
uli verseny e
ki az értéke-

mult október
és a hónap
vármegyénk-
nykór által 1
ég, ivarszervi
tkór által 4
és sertésvész

őtlen időszak
ett. Az elké-
atlan vidéki
ségek — sőt
befolyásolták
úgy várható,
időjárása oly
kései vetések

ttérbe szori-
De a sok eső
s beszüntet-

mondható,
ál gyengébb
asz borvám
oly kedvező
ézve, — nem
lására nézve
y a moderna
nes miveltési
aa.

a.
hívta Nyári
ka zenekarárt
orváth Pika

Jóska elfogadta a kihívást és kitűzték a verseny napját 15-én estére.

Nyáriék hamarosan elutaztattak egy tagot Szombathelyre s szereztek egy sipost, hogy a siker annál biztosabb legyen; Pika azonban annyira bizott a győzelmében, hogy kiállt a porondra hetedmagával, a banda rendes létszámával.

A versenyt azonban apró intrikák előzték meg, Nyáriék azt óhajtották, hogy a „Korona“ szállodában dőljön el a harc, Pikaék ellenben ragaszkodtak az „Arany Bányá“-hoz. Az egyik banda itt, a másik ott kezdte meg az estélyt s elkezdődött az izengetés, levélváltás. Nyáriék azt izenték a Bányába, hogy rendkívül díszes közönytégük van, azt nem hagyhatják. Jöjjön a Pika bandája a Koronába; Pika azonban visszaient, hogy neki még díszesebb közönsége van; egyébként is ő a provokált fél s a Bányá szálló rendes muzsikusa, tehát helyéből nem mozdul.

A közönség már már azt hitte, hogy le kell mondania a műfélézetről, amikor egyik aranyifju elment a Koronába s felhozta az egész bandát.

És elkezdődött a verseny. A szólísták, a teljes zenekarok egymás után léptek fel; a közönség pedig tapsolt mindegyiknek. A zsűrivé alakult asztaltársaság nem tudott dönteni, mert Pika bandájában gyengébb tagok vannak ugyan, de a primás jobban tud vezetni; Nyáriéknál több a jó muzsikusa, a primás azonban nem tud mérkőzni ellonfelével. Szóval Pika zenekara egy jól vezetett gyenge banda, a Nyáriéké pedig egy gyengén vezetett jobb banda.

A zsűri tehát nem döntött. Az ifjuság azonban megkísérelte kiegyenlíteni a dolgot olyanformán, hogy a két versenyző bandát egyesítse. A kettőből ki lehetne válogatni egy igen jó zenekart, amely azután végig muzsikálhatná a farsangot. Egy banda Zalaegerszegnek elég. Kettő csak nyomorog.

Most tehát folynak az egyezkedési kísérletek. A szerdai verseny nagy vígassággal esett meg.

Nyáriék éjtélben visszavonultak ugyan s átengedték a teret Pikaék, a közönség azonban mulatott tovább. A versenynek még a reggeli órákban is voltak maradványai — a kávéházak szeparéiban.

A hangász urak dícséretére legyen mondva, az ellenfelek gavallérosan viselkedtek. Nem ósárolták egymás tudományát és békével oszoltak szét. Miután azonban két dudás mégis sok egy esárdában, feltétlenül kívánatos, hogy a két banda egyesüljön, mert nem állunk jól arról, hogy a művészeti versengésnek nem ökölverseny lesz e a vége.

A hangulat.

A politikai hírek között gyakran lehet olvasni, hogy a miniszterek öfelségének a hangulatáról tettek jelentést. A kegyelmesek azonban rossz helyen tanulmányozzák a hangulatot s azért nem akarják elhinni, hogy az rettenetes viharos és borzasztó módon elszánt, mindent elsöpör az útjából, még az asztalokat is; megrengeti a falakat s betölti a levegőt forradalmi dalokkal.

Oda kellett volna kormánybiztost küldeni, ahol a nemes ifjuság a napokban egy szeretett tagjának névnapját ünnepelte borral, sörrrel és pálinkával. Ott lehetett politikai enuciációkat hallani, sőt a társaság egyik költő tagja arra vetemedett, hogy egy szabadságdalt szerzett, amelyet ott nyomban megzenésítettek s a legjelesebb táncos azonnal egy balettet komponált hozzá. És az egész kompánia zugta, két ur pedig eltáncolta a magas politikába vágó szellemi szörnyszülöttet.

A szöveg elég épületes. Egyik strófája ez: Oh Lányi Bertalan, Bertalan . . . Erőszak hasztalan, hasztalan . . . Irásod jogtalan, jogtalan . . .

A tánc pedig hasonlított az indiánusok halotti táncához.

A hazafias hangulat kiváította a szívekből és torkokból a nótákat, amelyeknek élénkléséért valaha néhány évi Kufstein járt. Elkezdve azon, hogy: Báró Luxemburnak minden pénze fuces, eljutottak a legújabb bakanótáig, amely úgy kezdődik, hogy: Bécs várában sír a német, jaj . . .

Nem kell nekünk német kommandó;
Felhangzik a magyar vezényszó.
Magyar zászlót lenget a szél Buda ormán.
Mégbukik a drabant kormány.

Betegem.

Szemem kimerült, nincs mi oltsa,
Az édes-kinos szenvedélyt,
Egy röpke perc is úgy fokozza
A szívbe oltott szenvedést.

Az éj nekem a kín hazája
S réám ki tudja mennyi vár:
Csak testet öltne lelkem vágya,
Óh! csak tudnék meghalni már!

Hisz én is voltam egykor boldog,
Álmimnak kedves képe lón,
Réám az ég kéklőn mosolygott
S merengtem csendes, szép jövőn.
Azt gondolám, szívemre mindég
Egy más szív dobbanása vár:
S álmiim rabolja ez az emlék,
Óh! csak tudnék meghalni már!

Egy percen át virult az éitem
S most kínos átok sulya nyom.
Elszállt örökre szép reményem,
Bánat borítja homlokom!
Nem int a jövő szép szemézből
Felém biztató fényugár . . .
Lebuktam a csillagos égből:
Óh! csak tudnék meghalni már!

Körültem jéghideg az éjjel
S bennem csak lángol égő vágy . . .
A lámpa álmosan néz széjjel,
Minden, minden aludni vágy.
Aludni vágyom sirtődörbe
Szívemnek anyyi, anyyi fáj . . .
Lehűlt reményem üstököse:
Óh! csak tudnék meghalni már.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A m. kir. állami vasgyárak központi igazgatósága a vasgyárak 1906. évi fűrészelési faanyag-szükségletét, nevezetesen fenyőfaoszlopot, jegenyefenyőgerendát, bükkfát, tölgytalpfit, fenyődeszkát, fenyőleceet és tölgyfagerendát nyilvános pályázat útján kíván beszerezni. Az ajánlatok folyó évi november hó 22-ikéig nyújtandók be.

A szentgotthárdi m. kir. dohánygyári igazgatóság bükk és fenyőhasábfá, valamint 3500 q kőszén szállítására hirdet pályázatot. Az ajánlatok benyújtási határideje folyó évi december hó 11-ike.

A es. kir. szab. déli vaspályatársaság budapesti üzletigazgatósága bükkhasábfá szállítására hirdet pályázatot. Határidő folyó évi december 5.

A részletes hirdetmények kamaránk hivatalos helyiségében megtekinthetők.

II.

A nagykanizsai kir. törvényszék elnöksége 160 db térékpádógatoknak 485 K 50 f és 2 darab irattári állványnak 200 korona árban leendő szállítására f. évi november hó 26-án d. e. 10 órakor zárt ajánlati versenytárgyalást fog tartani.

A részletes feltételek a nagykanizsai kir. törvényszéki irodaigazgatónál tudhatók meg.

III.

A m. kir. soproni honvéd főreáliskola parancsnoksága az intézet készletéből kielejtett és földarabolt ruházati, felszerelési és berendezési tárgyakkól összegyűlt hulladék-anyagok megvételére pályázatot hirdet. E hulladékok posztó-, gyapju-zsinórzat-, vászon-, zásolyvászon-, barna vászon-, szennyes vászonzélek, fém- és bőrnemű anyagokból valók.

Az ajánlatok benyújtási határideje folyó évi november hó 22-ikének d. e. 9 órája.

Részletes fölvilágosítások kamaránknál nyerhetők.

Sopron, 1905. évi november hó 13-án.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hírek.

Nyugtassák meg a tisztviselőket. A Nagykanizsán megjelenő »Zala« című lap társunk a fenti cím alatt egy cikket közölt, amelyben egyes felhívás foglaltatott a vármegyéhez s a hatvanas bizottsághoz, hogy nyugtassák meg a tisztviselőket aziránt, hogy ha a kormány által felfüggesztetnének, existenciájuk nem forog veszélyben. Erre a cikkre Ziegler Kálmán, mint a hatvanas bizottság jegyzője a »Zala« hasábjain felel s kijelenti, hogy a hatvanas bizottság felhívása folytán megindult gyűjtés teljesen megnyugtató s a tisztviselők anyagi tekintetben bátran nézhetnek a jövő elé, mert bármely történik is, szükségget szenvedni nem fognak. Ziegler Kálmán még a következőket írja:

„Nem kételkedem abban, hogy egyik vagy másik gyengébb idegzetű tisztviselő aggódik a

jövő iránt: hisz mi mindnyájan aggodalommal vagyunk eltelve a jelenlegi sivár politikai viszonyok miatt. Nincs gondolkozó ember széles Magyarországon, kinek ne fájna lelke, midőn az alkotmány s ezt biztosító törvényeink határtalan cinizmussal és rabulisztikával forgattatnak ki, épen azok által, a kik a törvény és alkotmány védelmére első helyen volnának hivatva.

Éz az aggodalom azonban sem a tisztviselőket, sem a jó hazafiakat nem teheti gyávává, ellenkezőleg él lelkünkben azon erős elhatározás, hogy minden viszonyok között és mindenkiel szemben, minden törvényes eszközt felhasználunk az alkotmány elleni galád erőszak megtörésére.

A tisztviselőknak pedig bizni kell a törvényhatóságban, hogy az az ő határozatait fögnatosító közegeit mindenkor és mindenkiel szemben megvédi, úgy erkölcsileg, mint anyagiilag is, erre megvan a törvényhatóságban az erős akarat és képesség is. Áldozat és szenvedés nélkül nincs küzdelem, ebből ki kell venni mindenkinek részét. Nem kételkedem, hogy tisztviselőink hűen fogják követni és teljesíteni a törvényhatóság intézkedéseit, ettől őket semmiféle fenyegetés és kísértés sem fogja elriasztani.

A törvényhatóság minden egyes tagja tudni fogja kötelességét, minden tényéért feltétlen szavatosságot vállal; tisztviselőivel együtt győz, mert elbukni ezen igaz ügynek nem lehet, nem szabad.

A magunk részéről ezekhez csak azt tesszük hozzá, hogy tökéletesen ismerjük a vármegye tisztviselői karának gondolkodását, de még eddig a legparányibb jelét sem tapasztaltuk annak, hogy bármelyik is aggódott volna a jövője felett. Meg vannak nyugodva abban, hogy a vármegye, ha szükség lesz rá, gondoskodni fog róluk. A vármegyén kívül álló pátronusokat nem keresnek.

Várjuk a főispánt. Zalavármegyének még mindig nincs főispánja. A mult héten újra megerősítették a már egyszer lecafolt hirt, hogy gróf Festetics Géza lett az új főispán, sőt azt is hirdették, hogy a vármegyében lévő hatalmas rokonsága mindent el fog követni, hogy installációja megtörténhessék. Legújabb hír azonban az, hogy éppen rokonsága lépett közbe s eszközölte ki visszalépését, mert nem szeretnék, ha a vármegye nyugalmát egy Festetics zavarná meg. Mindezek dacára is jól informált forrásaink fenntartják gróf Festetics kinevezésének hírét; másrésztől pedig Gajary Gézával is ijesztetik a vármegyét. — A hosszu vajudás azt bizonyítja, hogy Zalavármegye főispáni széke után nem nagyon török magukat az urak, mert jól tudják, hogy nehéz lesz abba beleülni ha valaki el is tudja foglalni nem lesz kényelmes ülés. Zalavármegyének főispáni körökben nagyon rossz híre van.

Méltatlan vadaskodás. A »Magyarország« mult heti egyik számában, bizonyosan valami bujkáló és felelőtlen tudósító piszkolódása folytán, megvádolta Viosz Ferenc nagykanizsai főszolgabíró, hogy a vármegyének a memzeti ellenállásra vonatkozó határozatait ignorálva, az uncozási előmunkálatokat teljesíti s a népfölkelőket összeirattja. A szokásos erő kifejezések természetesen nem hiányozhattak a híradásból s a nagykanizsai főszolgabíróból, akit az egész vármegye lelkes hazafinak ismer, stréberkedő gyászmagyar lett. — De hát aki ismeri a dolog előzményeit, a méltatlan vádat le tudja szállítani a maga értékére. Zalavármegye alispánja ugyanis október 14-én 18885. szám alatt rendeletet adott ki, amelyben abból a célból, hogy a *bekövetkező törvényes állapot a vármegyét készületlenül ne találja* s a törvényes kormány az uncozást azonnal megkezdhesse, az uncozási előmunkálatok megkezdését rendelte el. Aki ismeri ezeket a munkálatoknak nehézségeit, az tudja azt is, hogy ha az adatokat idejekorán össze nem gyűjtik, a törvényes kormány sem lesz képes jó ideig sorozni. Az alispán tehát jogosult aggodalomból rendelte el a munkálatokat s a nagykanizsai főszolgabíró csak alispáni rendeletre oseekedett, amikor az összeirást megkezdte. Ezekből azonban nem következik, hogy az összegyűjtendő adatokat a mostani kormány rendelkezésére fogják bocsátani, amit Zalavármegye tisztviselőiről feltételezni sem lehet. A legutolsó közgyűlés az előmunkálatok folytatását megtiltotta s azok azóta zúnetelnek is. Egyébként a két év mulva sorozat alá kerülő népfölkelő összeirása sehogysem ellenkeznék a nemzeti ellenállással. A »Magyarország«-ban tegnap megjelent egy helyreigazító közlemény; de Zalavármegye tisztikara és közönsége azt is méltán megvár-

hatná, hogy a „Magyarország“ tudósítót jobban ellenőrizze s a nemzeti ellenállás lelkes híveit a legelső gyanúsításra ne tegye meg stéberkedő gyászmagyaroknak.

A zalavármegyei nemesi pénztári és alapítványi választmány e hó 13-án Tarányi Ferenc elnöke alatt ülést tartott. Az ülés a számadásokat vizsgálta meg s folyóügyeket intézett el. Délben társasbéd volt a Kaszinó termében.

A zalaegerszegi Kaszinó rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy állandó otthont szerez magának. Házat vesz s azt megfelelően átalakíttatja. Az ehhez szükséges pénzt részben részvények jegyzése, részben kölcsön útján szerzi meg. A Kossuth Lajos-utcán fekvő Háczy-féle ház megvásárlása van tervbe véve, amelyhez egy nagy terem építtetnék.

A zalaegerszegi irodalmi és művészeti körben újra élénk az élet. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos az elnökségről még a nyár folyamán lemondott, a választmány kérésére azonban lemondását visszavonta s a múlt héten átvette a kör vezetését. A zenekar rendes próbái megkezdődtek; az irodalmi szakosztály pedig szabad lyceumi előadások rendezését vette tervbe. A kör a farsang folyamán egy nagyszabású hangversenyt s néhány házi estélyt fog rendezni.

Lemondás. Gruner Lajos közigazgatási előadó ezen tisztéről lemondott s ezt bejelentette a közigazgatási bizottságnak is. Lemondását azzal indokolja, hogy a mostani kormányának semmiféle szolgálatot tenni nem akar. Gruner Lajos lemondását a vármegye sajnálattal veheti tudomásul, mert hat éven keresztül teljes buzgalommal látta el tisztét; folytonos figyelemmel kísérve a vármegye gazdasági viszonyait, amelyekről beható jelentéseket terjesztett a közigazgatási bizottság elé. Nagy körültekintéssel összeállított jelentéseiből mindig kidomborodott az általános gazdasági állapot képe; a haladás, vagy visszaesés s fejtegetései beesés anyagot nyújtottak a hatóságoknak és a gazdaközönségnek. Hazafias szolgálatokat tett eddig s most hazafias érzülete készítette a visszavonulásra.

A volt vármegyei pénztári és számvéviségi tisztviselők, akik 1904 januárban államosítottak, a pénzügyminiszter 77201/905 számú rendelete szerint 1904 januártól számított ranggal magasabb fizetési fokozatra léptek és pedig Seffer Imre és Simicska János számvizsgálók a IX. fiz. oszt. II. fokozatába, Horváth Kálmán, Farkas Ferenc, Vidóczy Pál pü. számellenőrök és Záborszky József kir. adóhivatali segéd a X. oszt. II. fokozatába, Ehrenreich János, Nagy Imre és Hartl István pü. számtisztek a XI. fiz. oszt. II. fokozatába.

Műkedvelő előadás. A zalaegerszegi iparos ifjak egyesülete és az ipartestület, jövő szombaton és vasárnap műkedvelő előadást rendez az Arany Bárány szálló nagytermében. Gárdonyi Géza-nak a »Bor« című életképét adják. A előadás iránt általános érdeklődés mutatkozik.

A helybeli izr. hitközség 1906. évi költségterve. Szükséglet: tiszti fizetések s lakberek 13580 K, tölke és % törlesztés 7787 K, jótékonyági kiadások 726 K, vegyes kiadások 5685 K, előre nem látható kiadások 1000 K, összesen: 28778 K. Fedezet: különböző jövedelmek 8470 K, nagygabella 2600 K, hitokt. díjak s szubvenció 2912.50 K, egyéb címeken 3130 K, összesen: 16112.50 K; hiányzik 12665 K 50 f. Levonandó a kivett adóösszegekből 5%, a mit felebbezések folytán s 5% a mi behajthatatlanság miatt kerül leírásra, 2200 K, a mi gabella adóból folyik be, így 11731 K lesz egyenes adóban kivetendő.

A „Chewra Kadisa“ gyűlése. A helybeli „Chewra Kadisa“ (szent egyet) választmányának mandátuma ez évben véget ért, a folyó hó 12-én tartott gyűlésen megválasztották azt a bizottságot, amely a tisztújítás körüli teendőket iránt intézkedni hivatott. Tagjaivá lettek: dr. Berger Béla, Berger Miksa, Fuchs Samu, Fürst Samu s Weisz Ármán. Elhatározatott ezen alkalommal, hogy a szegények között 20 öl tűzfát osztatnak ki; továbbá, hogy az egyesület kezelése alatt lévő mintegy 6000 koronát kitévő aggápdai alapot évenként megszavazandó összeggel gyarapítják. Az aggápdai ügyet állandóan napirenden tartják, hogy idővel rendeltetésének átadható legyen. Rosenberg Zsigmond elnök jelentette, hogy 2500 koronás alapítványt tesz abból a célból, hogy annak kamatait évenként 4 szegénynek osszák ki. Az erre vonatkozó alapító levelet egyidejűleg át is nyújtotta. Elnöknek ezen bejelentése meghatotta a gyűlést jelen voltakat,

akik elhatározták, hogy dr. Rosenthal Jenő vezetése alatt küldöttséggel fogják elnöknek ezen nemesszivűségre valló, jótékony adományát megköszönni. A küldöttség azon napnak délutánján járt Rosenberg Zsigmondnál s kifejezést adott az egyesület köszönetének és hálájának. Rosenberg Zsigmond és neje meghatottan hallgatták a hozzájuk intézett elismerő szavakat s kijelentették, hogy ezentul sem fogják adományaikat az egyesülettől megvonni. Rosenberg Zsigmondéknak nem ez az első adományuk; már három ízben tettek a mostanihoz hasonló jótékony alapítványt a hitközség szegényeinek felszámolására, akik bennük jótévedőket, istápolókat tisztelik.

Akiket meghurcolnak. Nagy hatalom a sajtó; felemelhet, lesülthet. Mert a nyomtatott betű ezer és ezer embert informál, befolyásol, lelkesít és félre vezet. Ezért lelkiismeretesen kell bánni a tollal még a legutolsó tiszteletpéldányos tudósítónak is s aki egyéni bosszújának leűtésére, hiúságának legyezgetésére használja a tollat, attól el kell venni az írószerszámot is, ki kell lökni a sajtó tisztességes munkásai közül. — Ezt azoknak izenjük, akik Zalavármegyéből éretlen szenzációkat küldözgetnek a fővárosi lapoknak. Alig van hét, hogy valakit meg ne hurcolnának. Egyiket hazafiatlansággal, másikat hivatalos visszaélésekkel vádolják; belenyulnak a magánéletbe és szórják a piszkot, amennyire tőlük telik. Nem gondolják meg, hogy a piszkot ránk is visszaeshetik. Nem érzünk hivatást arra, hogy a meghurcoltak hivatalos prókátorai legyünk. Nem egyéneket védelmezünk, hanem elvet. A sajtó nem arra való, hogy kihurcoljunk mindent a nyilvánosság elé s az érdemes tudósítók elbujhassanak a szerkesztőség háta mögé. És minő véleménnyel lehetnek rólunk másutt, amikor társadalmi és közviszonyaink zűllését hirdetjük, felelősség nélkül kipellengérezük az embereket Csodáljuk, hogy tekintélyes napilapok is felveszik az olyan szenzációkat, amelyek csak arra jók, hogy a sajtót szégyenfoltta aljassítsák felelőtlen és ismeretlen tudósítók, akik a hírlapírás sakálai, a becsület hiénái és a közélet bujkáló kémei.

Katonai szemle. Froriech Szabó Ernő m. kir. honvéd huszárezredes, a helyben állomásozó három honvéd huszár század megsemmisítése céljából, városunkban időzött s mint értesülünk, a tapasztalt rend és pontosság valamint a legénység kitűnő kiképzése fölött elismerésének adott kifejezést.

A népkonyha részére adakoztak: alsódomborui Hirschler Miksáné (Alsódombor) 30 K, Stern Farkas 20 K, Fenyvessy Adolf (Bpest) 10 K, Huber Gyula (Bacs) 10 K, Sohey Ferencné (Bécs) 6 K, dr. Sommer Mór (Vámos-Mikola) 5 K, Dr. Engel Gyula (Bpest) 5 K, Vidos Lajos (Szombat hely) 3 K, Hajdó Márton (Aranyos-Maróth) 3 K.

Városi csendőrség. Városunk tudvalevőleg elhatározta, hogy a rendőrség teendőit m. kir. csendőrséggel látta el. Ez irányban a tárgyalások már meg is indultak és az volt a kilátás, hogy újvére már a csendőrség veszi át a város közbiztonsága felett való őrködést. Azonban ez nem fog megtörténni, mert mint a belügyminiszterium 99877/III. bj. 905. sz. a. kelt leiratával közli, a városi csendőrségnek szervezését azon időre halasztja el, a mikor a vonatkozó állami költségvetés törvényhozásilag jóváhagyva törvényerőre emelkedik; mivel az ezen szolgálat átruházásból kifolyólag szükséges létszámszaporításból fölmerülő tényleges költségek és a város által teljesítendő térítvény közötti különbözet fedezésére ezidőszert költségfedezet nem áll rendelkezésre.

Magyar olvasókör. A esáktornyai tekéző egyesület legutóbbi közgyűlésén Ziegler Kálmán elnök azt indítványozta, hogy az egyesület alakuljon át „Magyar olvasókör“-re. A közgyűlés az indítványt elfogadta s az alapszabályokat eszerint megváltoztatja. A „Magyar olvasókör“ kulturális célokat kíván szolgálni a határszélén.

Ruhakiosztás. A szegénysorsu gyermekek felruházására alakult »Chanuka« egyesület ma délután 1/2 4 órakor tartja ruhakiosztását a kereskedelmi iskola rajztermében, amelyen a t. közönséget szívesen látja az egyesület elnöksége.

A villamvilágítás ügye. Városunk villamvilágítási ügyét a belügyminiszteriumban, a hová több polgár fellebbezése folytán fel került, helybenhagyták. Már vissza is érkezett a vármegyére, a honnan sürgősen kiadták a városnak. Serényen dolgoznak a telep létesítésén, mely, ha az idő kedvez, a jövő év elejére fölépül. Már kijelölték

az utcákon felállítandó lámpák helyeit és a duokkat is szétszították. Nemsokára megérkeznek az üzemhez szükséges dinamó gépek és sodronyok; megkezdik az egyes házakhoz való bevezetés munkáját és így kilátás van arra, hogy új évre már a telep üzemben lesz.

A Körmen—muraszombati vasut. A kereskedelmi miniszter akörmen—muraszombati vasut újabb közigazgatási bejárását rendelte el, a tárgyalás nov. 20-án kezdődik Körmed község házájánál. A tárgyalást 21-én délelőtt 10 órakor Zala-lövön folytatják s ide hivatalosak Hášhagy, Zala-lövő, Zalapataka és Zalaminszent községek. A tárgyalásokat Novák Bertalan főfelügyelő vezeti.

Adomány. Weinberger Jaques bécsi lakos a »Chanuka« egyesület javára 5 koronát ajándékozott. — Heinrich W. s L. cég a felruházásra kerülő 41 szegény sorsu gyermek ruházatához megkivántató kellékeket adományozta. Ezekért hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

A Dr. Richter féle Liniment. Caps. comp. (Horgony Pain-Expeller) igazi, népszerű házi szer lett, mely számos családban már több mint 36 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény csuznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórúknál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az atestnek Horgony Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben; a 80 f., 1 K 40 f., és 2 K, a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan; Richter féle Horgony Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a »Horgony« védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

A budapesti áru és értéktőzsde köréből. Felhívás. — A tíz évig tartott üzletelenség folytán felgyülemlött vagyon természetes következtetéssel keresi a gyümölcsöző elhelyezést és miután a küszöbön álló közgazdasági átalakulás és a nemzeti befektetések a magyar értékek áremelkedését okvetlenül maguk után fogják vonni, — Brünauer és Thein törv. bejegyzett jogosított tőzsdeügynöki cég. (Budapest, V. Akadémia u. 6.) közzé teszi, hogy ezen tőzsdén a hozzá érkező megbízások alapján, a kereskedelmi törvény, — valamint a tőzsde szabályzatoknak szigorú betartása mellett és kivétel nélkül csakis föltétlenül szolid ügyleteket, — közzétetni hajlandó.

A Zoltán féle csukamajolaj tápereje igen nagy s mivel egy tápszer sem emészthető oly könnyen mint ez, s kellemetlen íze nincsen, azért ez fölébe helyezendő minden másnak. Üvege 2 korona Zoltán Bélánál Budapesten s a helybeli gyógyszerárakban.

Török A. és Társa. Nagyon könnyű kitalálni, hogy a különböző osztálysorsjegy-főelárusítók közül miért tűnik ki önkénytelenül a Török cég. Kiváló nagy szerencséje és előzékeny üzleti érintkezése folytán, melyet minden egyes vevőjével szemben tanusít, mindinkább e bankházhoz tereli a nagy közönséget. Ennek következtében, e cég hazánkban a legnagyobb osztálysorsjegy tulajdonos s így a legtöbb sorsjegyet hozza forgalomba. Ezen cég szigorúan őrszött tekintélye fenntartása érdekében mindent elkövet, hogy vevőit minden irányban kielégítse. Egyedül a most véget ért 16 osztálysorsjátékban Török bankház körülbelül 1 millió 800.000 korona nyereményt fizetett ki vevőinek és a sok hályanyilatkozat is igazolja ezen bankház rendkívüli nagy szerencsésjét, azonban e cég szigorú titoktartásból nem közli a a nyerők neveit. Ellenben már ismételt közzétett és tényeken alapuló nyeremény kimutatásaival megismertette a közönséget ama ezrekre rugó nagyobb és igen nagy nyereményekkel, melyeket nála nyertek. Mindezek alapján szívesen megragadjuk az alkalmat, hogy a Török A. és Társa bankházát, melynek Budapestén Teréz-körút 46. szám alatt van a főüzlete, fiokjai pedig Váci körút 4, Muzeum-körút 11 és Erzsébet-körút 54 alatt, mindenkinek legjobban ajánljuk. Az I. osztály huzása már esütörtökön és pénteken f. évi november hó 23 és 24-én lesz. A sorsjegyek árai 1/1 — 12 K, 1/2 — 6 K, 1/4 — 3 K, 1/8 — 1 K 50 f. Aki tehát az osztálysorsjátékban részt akar venni, forduljon bizalommal Török A. és Társa bankházához Budapesten.

Lóversenyek. A veszprémi vármegyei gazdasági egyesület elhatározta, hogy a jövő évtől kezdve Pápán lóversenyeket rendez.

A városi villamos telep építési irodája, anyag és csillárraktára a Kazinczy-téren, a Kaszter-féle ház földszinti részében van.

Az építés vezetőség a házi berendezések ügyében bárkinek díjtalanul szolgál felvilágosítással és költségvetéssel.

A raktárban f. é. december hó 1-től kezdve, különböző csillárokból és világító testekből, állandóan nagy választék áll a közönség rendelkezésére.

A valódi hírneves MÁLNÁSI SICULIA (székely) gyógyforrásvíz kapható Zalaegerszegen: GYARMATI VILMOS-nál.

Versengő városok.

A magyar embernek ősi virtusa, hogy a szomszédjával nem fér meg. A megyepőrökből, meg az atyafiságos osztokodásokból sok fiskális meggazdagodott már s annak a nagy vitának, amelyet a magyar ember a szomszédjával folytat, soha sem lesz vége. Annaira a vérében van ez már a magyarnak, hogy a szomszédos községek és városok is marakodnak. Az igaz, hogy ezt a marakodást már versengésnek nevezik, lényegében azonban nem más, mint féltékenykedés, meg egy jó adag önzés.

A városok versengésének klasszikus példája Kecskemét és Nagykőrös. A két jeles metropolis annyira ment a féltékenykedésben, hogy a derék civisek kölcsönösen lekicsenyelték egymást.

De a városok versengésének akad példája mindenütt az országban. Itt van például Zalavármegye két városa: Zalaegerszeg és Nagykanizsa. Az egyik a vármegye székhelye, a másik élénk forgalmu kereskedelmi gócpont. Zalaegerszeg irigyelte Nagykanizsa kereskedelmét, fellendülését; Nagykanizsa szeretete volna elkaparítani a vármegyei székhelyet. És mind a kettő féltékenyen nézett át a szomszédba.

Az utolsó évtized alatt azonban sok baja volt a két városnak; vesződt mindegyik a maga bajával.

Tisztába jöttek azzal, hogy Zalaegerszegről gyárváros és forgalmi központ, Nagykanizsából megyei székhely soha sem lesz. Miért versengenek?

Legutóbb azonban, ahogy újra szóba hozták Zalaegerszegnek nagyközséggé való visszafejlesztését, a kanizsai sajtóban újra megszólalt a féltékenység hangja. Ráfogja a vármegyére, hogy Zalaegerszegért borzasztó nagy áldozatokat hozott, míg Nagykanizsát elhanyagolta.

Furcsa! Zalaegerszegen pedig abban a véleményben vannak a városatyák, hogy a vármegye a székváros érdekeivel egyáltalában nem törődik. Azt ugyan nem állítják, hogy Nagykanizsa valami sokat élvezett volna a vármegyétől, de hogy a székváros fellendülését a vármegye áldozatkészségének köszönhetné, ezt már nem lehet elismerni.

Először azért nem, mert a fellendülésnek nyoma sincs. Igaz, hogy Zalaegerszeg külsőségeiben valamelyest városiasabb lett, de a gazdasági viszonyok rosszabbak, mint valaha. Olyanformán vagyunk, mint az a háziasszony, aki a peesenyé árán selyemruhát varrat magának.

Szemükre hányják, hogy a vármegye tetemes áldozatok árán segített megépíteni a vicinális vasutat. Bizony bizony nem Zalaegerszeg kedvéért cselekedte. Állomást is csak azért kaptunk, mert másfelé már sehogy se lehetett volna vezetni a vonalat. Mert ha lehetett volna, úgy járhatunk volna vele, mint a Déli vasutal, amelyet eldirigált tőlünk a kupaktanács, mert attól félt, hogy olcsóbb lesz a csizma.

Kedves nagykanizsai kollégánk ne irigyelje tőlünk ezt a vasutat, mert nem szolgált rá — a vasut. De ne irigyelje Zalaegerszegtől a vármegye protekcióját sem, mert — meg vagyunk róla győződve — hogy a székváros azt a protekciót, amelyet most élvez, szívesen átengedné Kanizsának, sőt rá is fizetne. Ráadásul odaadná azoknak a képviselőtestületi üléseknek jegyzőkönyveit, amelyek fényesen bizonyítják: mennyire sikerült a városnak protekciót szerezni a vármegyénél.

Nem tagadjuk, nagyon jól esnek egy kis felsőbb támogatás, amely kíségetné a székés de nem fővárost sok mindentéle bajából; jól esnek kövezetvám, új vármegyeház, valami subventió az iskoláinkra; egy ezred gyalogság, négy-öt gyár, amelyekkel a vármegye megajándékozhatná Zalaegerszeget. És ha megajándékozna, volna annyi eszünk, hogy el is fogadnánk. De még eddig nem tette s valószínűleg a jövőben sem teszi, mert magának sincs elosztogatni valója.

Hát csak tengődünk a magunk erejéből. Szeretnénk azonban mégis tudni, hogy — a vicinális vasut áldásain kívül — miben részesült a székváros a vármegyétől? Mert hátha mégis igaz, hogy fel vagyunk lendülve s Nagykanizsa elhanyagolása mellett Zalaegerszeg érdekeit szolgálta a vármegye? Hátha mi nem vettük észre, hogy titokban segítettek rajtunk.

Nagyon kérjük nagykanizsai kollégánkat, mondja meg, mit tud a vármegye protekciójáról s Zalaegerszeg nagy haladásáról. Had legyünk már egy kicsit büszkéek is; eleget szégyeltük magunkat elmaradottságunk miatt. És ha rá tud mutatni csak egyetlen egy irigylésre méltó intézményre; ha be tudja bizonyítani, hogy Nagykanizsa rovására is haladtunk, akkor önálló törvényhatósági jogot és külön főispánt kérünk Zalavármegye székvárosának.

Ung. 1b. 1905.

Fizeti árai a legutolsó betevéséren 60 kilogrammonkin

búza	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
rozsa	»	64.0	7.50
árpa	»	6.50	6.80
zab	»	6.80	6.90
tengeri	»	6.50	7.—

Foulard selyem 65 krajcártól 3 frt bluzoknak vagy ruháknak. Bérmentve és már megvámolva, házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára** Zürichben.

Nyilt-tér.*)

MATTONI FÉLE BUDAI KESERUVÍZ
legjobb hajtószer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Birtokvétele.

Egy 150 holdas birtokot keresek megvételre Zalában vagy a szomszédos vármegyékben.

Szives ajánlatokat kér

Kámán Péter

Zalaegerszeg, Körömdi-u. 3. sz.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cosapor többet ér, mint a világ minden szobeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosoknak a szeszes italt. A Cosa oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szégyen és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített s sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cosapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezességünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 217. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 f, levelezőlapok 10 állíttal bérmentestendők.)

COSA INSTITUTE

(Dept. 217),

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

74
kítüntetés,
6
állami érem!

10,000
motór a legteljesebb
megelégedésre
szállítva.

Drezdai motorgyár r.-t.

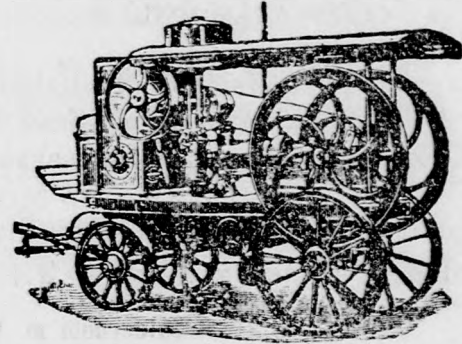
(ezelőtt Hille) főtelepe

GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-körút 41. sz.

Telefon 12-91.

Benzinmotórok, légszeszmotórok, nyersolajmotórok, szesz (spiritus) motórok, acetylen-motórok. Benzinlokomobilok cséplésre.

Szivógáz (generátoros)-motórok a legmodernebb és legtökéletesebb, beigazoltan a legolcsóbb üzemeltetési költségűek.

A drezdai motór világászerte elismerten a legkötőnőbb gyártmány. Kipróbált tökéletes szerkezet. Válogatott legjobb anyagból a legszilárdabban és a legpontosabban készítve.

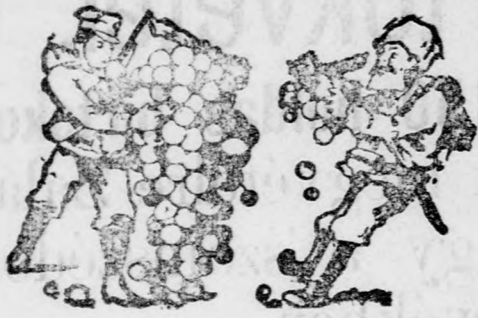
Tartós! Sok évi használat után sem szorul reparatúrára. Feltétlenül üzembiztos. Kezelése rendkívüli egyszerű. Az üzemeltetések a legelőnyösebbek.

Drezdai motórok üzemben megtekinthetők számtalan iparvállalatban és uradalmak gazdasági üzeméinél: malmokban, téglagyárakban, fagymunkálóknál, fapapírtársulatnál, vízemelő (szivattyú) telepeken, gazdasági takarmány-kamarákban, tejgazdaságokban, cséplésnél stb. stb.

Teljes üzemberendezések, (malmok, gazdasági üzemek, közlőmű-szerkezetek stb.) szakszerű szállítása.

Felvilágosítások és költségtervezetek készséggel adatnak.

Legmesszebb menő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Az elmúlt
rend-
kívüli
száraz
nyár fo-
lyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes. (210. Nagy-
küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

73544. számhoz.

Vadászati bérleti hirdetés.

Zalamegye Németfalu község határában fekvő németfalusi 597 ⁹/₁₀ k. holdnyi, Veszprém megye Csász község határában fekvő császi 300 ⁸/₁₀ k. holdnyi és Vas megyében Karakó község határában fekvő karakói 257 k. holdnyi közalp. erdőbirtokokon gyakorolható

vadászati jog

1906. évi január 1-ső napjától számított hat (6) év tartamára folyó évi november hó 27-én déli 12 órakor a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium X. erdészeti ügyosztályában tartandó zárt ajánlati verseny útján haszonbérbe adatik.

A vadállomány mind a három erdőben őz, nyul és egyéb apró vad.

Az egyes vadászati bérletekre külön-külön szerkesztendő 1 koronás bélyeggel és egyenként negyven-negyven korona bánatpénzzel ellátott ajánlatok 1905. évi november hó 27-ik napjának déli 12 óráig a vallás- és közokt. m. kir. Miniszterium segédhivatali főigazgatójánál Budapest, V. ker. Hold-utca 16. szám alatt nyújthatók be.

A megajánlott évi bér számmal és betűvel kiegészítendő és kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat feltétlenül elfogadja.

A feltételektől eltérő, később beérkezett, avagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlattevők közötti szabad választás, vagy visszautasítás joga tekintet nélkül a beígért bérösszegre a vallás- és közokt. m. kir. Miniszteriumnak tartatik fenn.

Az árverési, egyszersmind szerződési feltételek a zalaerdői m. kir. közalapítványi erdőgondnokságnál Zalaerdődön u. p. Jánosháza és Budapest a vallás- és közokt. m. kir. Miniszterium segédhivatali főigazgatójánál betekintheők.

Zalaerdődön, 1905. évi október 21.

A zalaerdői m. kir. közalp.
erdőgondnokság.

Idős és ifju

embereknek

ajánlatos Dr. Müllernek több bővített kiadásban megjelent, a **megzavart ideg** és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógy módjáról irt művét okulásul elolvasni.

1 K 20 fillérnek bélyegjegyekben való beküldése ellen borítékban megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészeketől.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a »Schicht« névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappan)

a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Ama nagyszerű, hatályos tisztító erő, valamint ama kiadósság, amelyet **Schicht-szappannal** észlelhetünk, lágyasága és teljes tisztasága, azon különös gyártási mód eredménye, a mely a nyersanyagok feldolgozásánál a legnagyobb pontosságon alapul. A nyersanyagok nagyrészt saját művekben állítatnak elő.

Milliószor kipróbálva és kitűnőnek bizonyult!

Alkalmi vétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az „Arany Bárány..” szalodában volt

összes berendezési ingóságaimat,

ugymint: vendéglői, korcsmai, kávéházi és szoba-berendezési butoraimat, valamint ágyneműeket (dunyhák, vánkások, paplanok, pokrócok) díszlámpákat és csillárokat **darabonként is,** szabad kézből **eladom.**

Friedrich Márkus

Zalaegerszegen, Uri-utza 12. sz.

A villamvilágítás berendezése al-

lakmából van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a város lakossága érdekében sikerült az **Első Magyar Lámpagyártól** tetemes árengedményekkel **villamlámpákból** (csillárok, minden alaku függő, álló és izzólámpák) raktárt elnyerni, ennél fogva azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy ezen árukat a **legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett** adhatjuk.

Egyidejűleg tisztelettel tudatjuk, hogy a régi lámpáknak villamégetésre való **átalakítását** csekély költség felszámítása mellett eszközöljük.

A közönség szíves megrendelését kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

Heinrich W. és L.

„Aubertin és Társa“

legversenyképesebb francia pezsgő gyártól sikerült egész Zalaegerszeg területére képviselőt, valamint egyedüli főraktárt megszerezni. Az „AUBERTIN“ pezsgő 50%-al olcsóbb mint egyéb francia pezsgők, minek dacára is fenti világhírű cég kezdek az iránt, hogy minőségileg megfelel bármely elsőrangú francia gyártmánynak. Hogy pedig gyártmányát fele árban hozza forgalomba, teszi azért, mert minél nagyobb tért akar foglalni gyártmánya részére. Megrendelések alulírotthoz küldendő és kívánatra szívesen szolgálók ajánlatait, akár közvetlen a gyárból, vám és bérmentve, akár a raktárból. Főraktár valódi importált ANGOL KING rumból. Egy nagy eredeti üveg ára 5 K. Bel- és külföldi rumok a legmegfelelőbb árban. Tea különlegességek nagy raktára.

Kosztelitz Miksa
Zalaegerszeg, Vármegyeháztér 4.

1905. éig. 1905.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező téglagyárban részint géppel, részint kézzel készült első minőségű cikkek a következőkben kaphatók:

Kézi falazó téglá	22 (huszonkettő) korona	
Géppel készült falazó téglá	26 (huszonhat) „	
Horony zsindey	64 (hatvannégy) „	
Lapos zsindey	28 (huszonnyolc) „	
Kongó téglá (klinker)	22 (huszonkettő) „	
32 cm. hosszú átlagos téglák	5 cm. belső átm.	30 (harminc) „
	6.5 „ „ „	40 (negyven) „
	8 „ „ „	46 (negyvenhat) „
	10 „ „ „	80 (nyolcvan) „

Az itt jelzett árak 1000 darab után számíttatnak.

A vételár a városi pénztárnál fizetendő.

Zalaegerszegen, 1905. évi június 28-án tartott tanácsülésből.

Várhidy Lajos polgármester.

Teljesen pótolják a
külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likőrgyárának
elismert jó gyártmányai

— Esztergomban. —

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselői:

Berger Jakab Fia
Zalaegerszeg.

Különleges gyártmány:

Triple Sec „Comme il faut“.

A legnagyobb eredményt

a m. kir. szab. osztálysorsjátékon eddig az egész országban ismert és népszerű Lukács Vilmos bankház (Budapest, V., Földvár-utca 10. sz.) vevői érték el. Ezen jelszó:

„Isten áldása Lukács Vilmos bankháza“

nyeremények hosszú sora által, melyeket ezen bankház vevőinek, titoktartás mellett már kifizetett, a legfényesebb módon megerősítést nyert.

Ezen bankház által eladott sorsjegyekre a következő nyeremények estek:

Sorsjegy-szám	korona	Sorsjegy-szám	korona
46965	400.000	45544	200.000
106858	200.000	60772	100.000
48303	80.000	2617	70.000
49559	60.000	60639	50.000
9899	30.000	45827	30.000
37115	25.000	88874	20.000
72895	20.000	29961	15.000
80034	15.000	107947	10.000
11311	10.000	65070	10.000
2695	10.000	27315	10.000
49581	10.000	67137	10.000
80045	10.000	81620	10.000

és ezeken kívül még óriási mennyiségű 5000 koronás, 2000 koronás stb. nyeremény, sok millió korona összértékben.

Nyujtsunk tehát kezét a szerencsének és vásároljunk osztálysorsjegyet ott, hol Fortuna istenasszony adományait oly tartósan és bőkezűen osztogatja — Lukács Vilmos bankházában, melynek sorsjegyei helyben,

☛ kizárólag az alatti üzénél kaphatók. ☛

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai: $\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— kor.

Az első osztály huzása 1905. november 23. és 24.-én.

Kapható Fenyvesi Miksa dohánykülönlegességi árudájában Zalaegerszegen.

Egy jó házból való fiu
tanoncúl felvétetik
Unger Antal könyvnyomdájába.

Jól vesz, ki most vesz.

Tekintettel a gyenge időjárásra elhatároztam, hogy raktáromon levő téli árú **mélyen leszállított** árban böcsajtom a n. é. vevőim rendelkezésére. Igen nagy választékban kaphatók **szőrmeáruk gyári áron alul is.** Kesztyűk 25 krtól feljebb, téli férfi harisnya jó minőség, 6 pár vételnél **1 frtől 1.80-ig**, gyermek camasnik, férfi bokavédők, kitűnő férfi uti sapkák, gallér védők stb. Ugy szintén kitűnő **férfi ing, gallér, kézelők** igen nagy választékban. Legszebb újévi ajándékkul ajánlok **egy életnagyságu képet** rémek keretben 4 frtért rendelni. Gyermek és női cipők nagy választékban.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH HERMAN
központi áruháza Zalaegerszegen.

Képkeregetek 5 perc alatt készülnek.

Hirdetmény.

Felhívom mindazokat, akik az id. Háczy Kálmán hagyatéki csődtömegéhez tartozó s még el nem adott zalaegerszegi ingatlanokra vételi ajánlatot óhajtanak tenni, hogy ajánlatukat 10% bánatpénz lefizetése mellett **november hó 30-ig** megtegyék, mert a később beérkező ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Dr Keresztury József
tömeggondnok.

Szőlővessző!

A világhírű „Delawaré” adja legjobb bort!

— Oltani pertemetzni nem kell! —
A szőlészeti kincse.

A phylloxerának ellent áll!
Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!
Nagymennyiségű sima és gyökeres „Delawaré” vessző eladás.

Cím: **Sziogyártó és Takács**
szőlőtelep-tulajdonosok.

Telep: Alsőseged. Központi iroda: Felsőseged.
Somogy megye.

Óh Jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„**NÁDOR**”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kasster Sándor, Kiss Lajos**, Sümegen: **E. Dervarics István**, Zalaszentgáton: **Botfy Péter** gyógyszerházaikban.

XXV-ik magyar királyi

jótekonycélu államsorsjáték.

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonycélokra fog fordítatni. Ezen sorsjátéknak 7691 nyereménye van 365.000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona,

továbbá:

1 főnyeremény	— — — 50.000 kor.	20 nyeremény a	— — — 500 kor.
1 „	— — — 20.000 „	50 „	— — — 100 „
1 „	— — — 10.000 „	100 „	— — — 50 „
2 nyeremény a	— — — 5.000 „	1000 „	— — — 20 „
5 „	— — — 2.000 „	6500 „	— — — 10 „
10 „	— — — 1.000 „		

Huzás visszavonhatatlanul 1905. december 28-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohányüzemben és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki Igazgatóság.

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80-89. **BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 6.** Telefon 80-89.
a magyar királyi szabadalmazott Osztálysorsjáték főárusítója.

Sürgőnyezim: Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi banknál és Sárkányék Budapest. a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmaagsabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzálogosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltok és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek ugy szintén minden levelet, válaszbelég nélkül is, rögtön elintézek

Sárkány S. bankháza

Budapest, VI., Ó-utca 6.

25 év óta törvényszékiileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-só osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyuttal b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencse számokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap.

Sárkány S. bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél a számu { egész fél negyed nyelcad } sorsjegyet

és ennek árát postautalvánnyal küldöm. kérem utánvenni.

A nem kivántat tessék áthuzni. Név: Lakhely, u. p.

LEOPOLD GYULÁ

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 64.

Szkavatottsági Pontosság!

MINDEN HÖLGY ELŐNYE

olcsón és a melletti mégis divatosan és elegánsan ruházódni. **Saját érdekében** kérje ezért dústartalmu **mita-gyűjteményünket**, melyet megtakarítás végett legyen és bérmentve küld a **WIENER MODEN UNION** Bécs, I., Schottenring 10

VÉRZÉGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGENSÉG
gyógyására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény.

KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 6 kor - Kapható gyógyszárakban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Mátyás-utca.

SZIMON ISTVÁN FÉLE
GYÓGYEREJŰ
SÓS-BORSZESZ

Őn nagyon idősnek látszik! Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

Császárfürdő

Elsőrangú kén- és hevízű gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uzodákkal, kó-, kád-, hólégy-, villamos víz-, szénsavas- és napfürdőkkel.

téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**

200 kényelmes lakosztállyal. A legszolidabb kezelés.

Prospektus kívántra ingyen és bérmentve

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

"SMITH PREMIER"
képviselek kerestek.

"SMITH PREMIER N° 5"
képes árjegyzék ingyen.

A VILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE.

BALASSÁ FÉLE UGORKATEL

Pattanás, kiütés, szepió, májfolt, sőt ránczok is eltűnnek az arczóról a valódi angol használatával. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, püder 1-20, K.

Főszékéi: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész
dési hely: Bpest-Erzsébetfalva.

Dr. Kovács
kézpasztája
3 nap alatt biztosan hat. Tégelyek K 1-20

Dr. Kovács
gyógytára
Bpest, Győr-é. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁLLODA

Származó: SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VÁZCI-KÖRÚT 23. SZ.

100 szoba 2-20 k-tól fejtebb tisztogatással és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Vilamos vasúti megállóhely az orosz pályaudvarok és hajók felé.

KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/4 millió részvény-töke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Új-utca 43.

Katzer szörmeárui az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE

NAGY

VÁSÁROLJON CSAK **KISS-FÉLE** SZERENCSE-SORSJEGYET **KISS KAROLY ÉS TÁRSA**

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniájára és a hasi vérbőségből eredő májbetegségek ellen. A „Siculia”-forrás belső használatának furdéssal való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek izladmányainál. A tüdőgümőkör kezdetleges eseteiben, valamint a gümös-görvélyes nyirkmirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Czélszerű segédeszközt képez az elhízás és idült köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.

Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes,
egyetemi tanár, főorvosi tanácsos, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.

Származó a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénavat sűrítő gyár r. t. MÁLNÁSFÖRDÖN Háromszék vm. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapestben: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy szab. Árpád

RAJZ-ESZKÖZ
az összes közép-iskolákban a legjobban be-
-vált **MAGYAR KÖRZŐ**
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Óriási szerencse GAEDICKENÉL!

Utólérhetetlen gyűjtődém szerencséje. Hiszen Magyarországon ugyszólván nincsen város, hol **Gaedicke** egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat 602.000 koronát a 6251 számra,
háromszor a nagy főnyereményt 400.000 koronát a 11119 számra,

400.000	„	„	28916	„
400.000	„	„	33464	„

háromszor a 100.000 koronát, továbbá a 70.000, négyszer 60.000 és igen sok 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII-ik sorsjátéknál, mely újból 55.000 nyeremény és 110.000 sorsjegyből áll, 14 millió 459.000 korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg I millió korona.

Továbbá 1 nagy jutalom a 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000 stb., stb.

Az eredeti sorsjegyek tervszerinti ára:

Egy nyolcad	Egy negyed	Egy fél	Egy egész sorsjegy
1.50	3.—	6.—	12.— korona,

melyek az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktérvek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A november hó 23-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni.

GAEDICKE A. bankház Budapest, Kossuth Lajos-utca II. sz.

Sorsjegyek kaphatók Zalaegerszegen: Ján Ferenc fűszerkereskedőnél és Berger Samunál, Főter.

